

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Klára Galuščáková

Název práce:

Komentovaný překlad: Freya Stark: *The Valleys of the Assassins*

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	2
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1,5
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	6,5

Poznámky hodnotitelky a témata k diskusi:

Diplomantka si vybrala k překladu obtížný a zajímavý cestopisný text, který vyžaduje důkladné vyhledávání historických souvislostí a ověřování správné transkripce arabských a perských výrazů, ale hlavní jeho půvab i obtíž spočívá podle mě v barvitěm a jemně humorném stylu autorky. Myslím, že s oběma stránkami překladu se diplomantka vypořádala zdařile – překlad se čte velmi dobře a autorčin styl i humor v něm zůstávají zachovány (obzvlášť osobitá je v tomto ohledu předmluva ke knize a myslím, že její půvabný a přirozený převod i jeho reflexe v komentáři dokládají interpretační a překladatelský cit autorky práce).

Totéž, co bylo řečeno o předmluvě, platí s drobnými výjimkami (připomínky viz níže) i o překladu části kapitoly o alamútském hradu. Aby se text četl hladce, bylo třeba často výrazně transformovat komplikovanou stavbu autorčiniých souvětí, což se v překladu až na výjimky (občasné neelegantní zřetězení vztažných vět) daří dobře, i poetičnost a sugestivnost líčení okolní krajiny a stejně tak humorné komentáře vyplývající z „kulturních střetů“ mezi autorkou a jejími průvodci či místními lidmi jsou zachovány.

Oceňuji také, že diplomantka v návaznosti na své postřehy o lexikálních náznacích stáří textu v originále a jeho formálnějšímu stylu i sama cíleně používá náznakové prostředky, které textu takovouto jemnou patinu propůjčují (používání genitivu či akuzativu *mne*, opakovaně použitá podmínková spojka *pakliže* aj. – viz i reflexe této snahy v komentáři).

Úvodní pasáže analýzy (vnětextové a část vnitřetextových faktorů) trochu trpí klasickým neduhem podobných studentských prací, totiž opakováním již jednou konstatovaných fakt pod různými formálními hlavičkami prostě proto, že spolu jsou těsně vzájemně provázána. Možná by bývalo strategičtější psát minimálně o dvou hlavních skupinách faktorů v souvislém, už dále nečleněném textu a pro lepší orientaci jen název každého z nich při prvním výskytu graficky zvýraznit vytučením. Vzhledem k tomu, že se autorka snaží v každé další „kolonce“ přes nemalou míru opakování vždy dodat alespoň něco nového, ale nejde o tak zásadní problém.

Velice v komentáři naopak oceňuji pěkně dopracovaný oddíl o lexiku (pojatý trochu v širším smyslu a zahrnující i příklady figur, tropů apod.). Ten byl původně velmi stručný a tato jeho verze daleko lépe vystihuje stylistickou osobitost textu. Stejně tak je zdařilá ilustrace překladatelčiny práce v ukázkách v oddílu 2.3.3 – nivelizace příznakovosti u jedné části autorčiny komické hyperboly (*whom I accused of being the father of every mistake...*), která je dobře kompenzovaná větší expresivitou v částech ostatních i další příklady dokládající diplomantčinu vnímavost k nuancím textu. Velmi přesná je i ilustrace jednotlivých typů použité intelektualizace v závěrečném oddíle o posunech.

Drobné věcné nesrovnalosti a posuny:

s. 11 – *jak nedůvěryhodné bývají lidské výpovědi* – formulace překladu může zahrnovat i případy úmyslného klamání, kdežto originál (*general inaccuracy od human beings*) je „nevinněji“ humorný a mluví jen o lidském sklonu k neurčitěmu, nepřesnému vyjadřování

s. 12 – pravděpodobně ne zcela přesné přečtení věty o korálcích a talismanech (podle mě formulace originálu naznačuje spíše rozsah území, na němž se s takovými nalezenými „poklady“ z hrodek v autorčině době obchodovalo či se nacházely (překladatelka také neodůvodněně mění přítomný čas na minulý): *provide beads and talismans for ladies as far east as Hamadan*, tj. *kteřé zásobují korálky a talismany dámy až daleko na východě v Hamadánu*)

na s. 16 se stal z asasína se zrzavými a druhého s šedými vousy asasín rusovlasý a šedovlasý.

Po čistě technické stránce jsou úvodní stránky a text překladu poměrně čisté, ale nedostatky se najdou: např. abstrakt – *osahuje analýzu*, s. 16 – *jeho pravé jméno* namísto *její* (tj. skály), s. 18 – omylem dvakrát *v nich v nich figurovali*, s. 20 – *následovala ji malému uskupení* (chybějící předložka), s. 23 – přebytečné „se“ u *vyšplhal se* aj. Další překlepy nebo chybějící čárky se vyskytují v komentáři; na jeho s. 48 u ukázky zlogičťování je nepřesně reprodukováno znění originálu a chybí čárka před spojkou *for*.

Výjimečně se vyskytnou drobné neobratnosti v odkazování, nepříliš elegantní zřetězení vztažných vět či jiné menší nedostatky:

s. 20 *následovala ji malému uskupení domků mimo cestu, kde ležela* bělovlasá žena se zlomenou stehenní kostí (teoretická dvojznačnost, při troše smůly a méně soustředěného čtení může text napoprvé působit, jako že autorka mýjela zraněnou ženu na cestě k domkům)

s. 16 *někdy okolo 18. století* – takto vyjádřeno působí dané časové určení mírně komicky, vzhledem k tomu, že „někdy okolo“ se přirozeně používá spíš s časovými body nebo krátkými obdobími – o něco lepší by bylo např. *zhruba v 18. století*.

s. 15 - *Odtamtud mohla hlídka na Skále shlížet dolů a sledovat, kdo přichází a odchází po svahu, dokud se cesta nestočila dolů do rokliny za malou bílou svatyní, kde jsem se zastavila, abych na náhrobek položila minci, a Azíz políbil jeho kameny.*

Zde nepravá přívlastková věta vztažná (*kde jsem se zastavila*), která je v angličtině stylisticky neutrální a prostě dodává další informaci, nejenže v češtině působí neobratně, ale vkládá do textu jakési „dveře z minulosti do přítomnosti“ – začínáme číst z minulostní perspektivy hlídky na skále, která sleduje pohledem poutníky, dokud jí nezmizí za ohybem cesty – a za tímto ohybem na nás v přítomnosti najednou čeká autorka. Pokud by věta zůstala postavená takto, bylo by záhodno obě časové roviny alespoň zřetelněji oddělit, např. použitím *kde jsem se **já ted'** zastavila*.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **výborně**.

V Praze dne: 2. 9. 2022

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Šťastná, Ph.D.

¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě